

Ôn thi đại học môn văn

Hướng dẫn ôn tập bài thơ "Tây Tiến"

Đề 3: Phân tích hình tượng người lính trong đoạn thơ sau

đây:

“Tây Tiến đoàn binh không mọc tóc

...Sông Mã gầm lên khúc độc hành”.

(Trích “Tây Tiến” - Quang Dũng)

DÀN BÀI

I. Mở bài:

- Quang Dũng thuộc thế hệ các nhà thơ trưởng thành trong kháng chiến chống Pháp.

- "[Tây tiến](#)" là sự hồi tưởng của nhà thơ về đoàn quân Tây Tiến, về cảnh vật và con người Tây Bắc một thời gian khổ và oai hùng. Tất cả được thể hiện qua một hồn thơ lãng mạn, một bút pháp tài hoa và độc đáo.

- Hình ảnh người lính [Tây Tiến](#) hiện lên trong bài thơ vừa hào hùng, vừa hào hoa:

- Trích dẫn thơ.

II. Thân bài:

1. Khái quát:

- Giới thiệu ngắn gọn về đoàn quân [Tây Tiến](#) và hoàn cảnh ra đời của bài thơ (đề 1).

- Quang Dũng đã chọn lọc, đã tinh lọc những nét tiêu biểu nhất của người lính Tây Tiến để tạo nên bức tượng đài tập thể. Cái bi và cái hùng là hai chất liệu chủ yếu của bức tượng đài, tạo nên vẻ đẹp bi tráng của đoàn quân Tây Tiến.

2. Phân tích:

a. Hình ảnh người lính (4 câu đầu):

- Với những chi tiết rất thực, hình ảnh so sánh, tương phản, nhà thơ đã khắc họa sống động, cụ thể bức chân dung của người lính [Tây Tiến](#).

“Tây Tiến đoàn binh không mọc tóc

Quân xanh màu lá dữ oai hùm.

+ Thơ ca thời kì kháng chiến khi viết về người lính thường viết về căn bệnh sốt rét ác nghiệt. Nhà thơ Chính Hữu trong bài “Đồng

chí” đã trực tiếp miêu tả căn bệnh ấy:

“Anh với tôi biết từng cơn ớn lạnh

Sốt run người vàng trán ướt mồ hôi”..

Quang Dũng trong “[Tây Tiến](#)” cũng nói lên những gian khổ, khó khăn, những căn bệnh khiến những người lính “không mọc tóc”, “da xanh màu lá”.

+ Cái vẻ xanh xao vì đói rét, bệnh tật ấy của người lính [Tây Tiến](#), qua cái nhìn của Quang Dũng vẫn toát lên vẻ oai phong, dữ dằn của những con hổ nơi rừng thiêng: “dữ oai hùm”.

+ Hai chữ “đoàn binh” gợi hình ảnh một đoàn chiến binh có vũ khí, có khí thế xung trận, át đi cái vẻ ốm yếu của bệnh tật.

- Vẻ đẹp tâm hồn của người lính [Tây Tiến](#):

“Mắt trừng gửi mộng qua biên giới

Đêm mơ Hà Nội dáng kiều thơm”.

+ Hình ảnh “mắt trừng” thể hiện ý chí quyết tâm của người lính

[Tây Tiến](#) trong nhiệm vụ bảo vệ biên cương, nghĩa vụ quốc tế của mình.

+ Hình ảnh lạ, sáng tạo độc đáo “Đêm mơ Hà Nội dáng kiều thơm” . Bên trong cái dữ dằn, oai hùng của người lính là những tâm hồn, những trái tim rạo rức, khao khát yêu thương

Bằng bút pháp lãng mạn, [Quang Dũng](#) đã khắc họa hình ảnh đoàn quân Tây Tiến, từ dáng điệu bên ngoài đến vẻ đẹp tâm hồn bên trong, bộc lộ nét đẹp tâm hồn, tính cách của những người lính ra đi từ thủ đô. Bệnh tật và lao khổ của cuộc chiến tranh đã phải bó tay trước những chàng trai đa tình, lãng mạn này.

b. Sự hi sinh của người lính (4 câu sau):

- “Rải rác biên cương mồ viễn xứ”

+ Sự bi thương được gợi lên qua hình ảnh những nấm mồ chiến sĩ rải rác nơi rừng hoang biên giới lạnh lẽo.

+ Câu thơ phân lớn là từ Hán Việt: “biên cương – mồ – viễn xứ” gợi không khí thiêng liêng, đượm chút ngậm ngùi.

- Câu thơ tiếp theo vang lên như một lời thề “Chiến trường đi chẳng tiếc đời xanh”. Đó cũng chính là lí tưởng quên mình, xả thân vì Tổ quốc của những chàng trai đô thành này.

“Áo bào thay chiếu anh về đất”.

+ Câu thơ nhắc đến một sự thật đau thương của cuộc chiến tranh: những người lính ngã xuống không có một manh chiếu bọc thân, chỉ có chiếc áo các anh đang mặc trên người theo “anh về

đất”.

+ Hai chữ “áo bào” lấy từ văn học cổ để tái tạo ở đây một vẻ đẹp tráng sĩ, làm mờ thực trạng thiếu thốn, khốc liệt của chiến trường.

+ Chữ “về” thể hiện thái độ ngạo nghễ, thanh thản, nhẹ nhõm của người lính khi đón nhận cái chết.

- Đoạn thơ kết thúc bằng hình ảnh dòng sông Mã “gầm lên khúc độc hành”. Sự hi sinh của người lính [Tây Tiến](#) còn lay động đến cả đất trời, khiến dòng sông Mã gầm lên đau đớn, tiếc thương.

Trong âm hưởng hào hùng và dữ dội của thiên nhiên, sự hi sinh của người lính Tây Tiến không bị lụy mà thấm đẫm tinh thần bi tráng.

[Tây Tiến](#) xứng đáng được xem là một tượng đài kỉ niệm bằng thi ca về đoàn quân [Tây Tiến](#) nói riêng về con người Việt Nam nói chung của một thời đại đầy gian lao mà anh dũng”.

III. Kết bài:

- Cảm hứng lãng mạn và sắc thái bi tráng tạo nên tính chất sử thi đặc biệt của bài thơ "[Tây Tiến](#)".

- Hồn thơ [Quang Dũng](#) đã làm ngời sáng lên hình ảnh đẹp nhất của một thời: hình ảnh người lính "Quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh".